

SOS-lapsikylän

Kuulumisia

4/2009



SOS
LAPSIKYLÄ

**Lapsen oikeus
onnelliseen
lapsuuteen**

Asiaa: Sointu Möller	4
Uutisia alalta ja maailmalta	7
Kyllillä kerrotaan	9
Haluatko tilata SOS-lapsikylän sähköisen uutiskirjeen	13
Huostaanotto sosiaalityöntekijän näkökulmasta	14
Perheyritys Dr. Oetker SOS-lapsikylätyön asialla	16
Tue SOS-lapsikylätyötä joulukorteilla	17
Lahjoita lapselle onnellinen lapsuus	18
Hyvä Kuulumisia-lehden ystävä	18
Santander kalustaa uuden SOS-perhekodin	18



Aija Rikala
päätoimittaja



Jari Ketola
toiminnanjohtaja

Tänään minä voin auttaa sinua – huomenna sinä voit auttaa minua

SOS-lapsikylä lapsilla on varhaislapsuudessa koettuja menetyksiä. Sijoitetuilla lapsilla itsellään on myös vastauksia siihen, mikä auttaa: ”He kasvattivat minua luonnollisella tavalla. He olivat kärsivällisiä eivätkä antaneet periksi. Kaikista asioista puhuttiin avoimesti ja positiivista ratkaisua etsien. Myös vaikeista asioista puhuttiin ja minulle näytettiin se, että minusta pidetään. Halauksia sain paljon.” Lainaus on sijaisperheessä kasvaneen pojan kertomuksesta ”Mikä auttoi jaksamaan ja luottamaan”. Vastaavanlaista ymmärtämystä ja kunnioitusta lasta hoitavilta aikuisilta edellytetään myös ”Laatua lapselle” -oppaassa. SOS-Lapsikylä ry on ollut luomassa hyviä käytäntöjä eurooppalaiseen lastensuojeluun. Ne auttavat saavuttamaan tavoitteemme – rakastava koti jokaiselle lapselle.

Erityisesti minuun on vaikuttanut erään sijaisäidin toiminta hänen kohdatessaan heille sijoitetun lapsen äidin ensimmäisen kerran. Tilanne oli erityisen jännittävä biologiselle äidille. Häpeä oli suuri, koska hän ei ollut äitinä kyennyt turvaamaan lapsensa elämää ja pelko lapsen menettämisestä kokonaan hallitsi ajatuksia. Sijaisäidin tapaaminen avasi kuitenkin uuden mahdollisuuden. Sijaisäiti sanoi hänelle: ”Olen vain ihminen. Tänään minä voin auttaa sinua ja huomenna sinä voit auttaa minua.” Kunnioittavalla kohtaamisella, rinnalla kulkemisella ja oman rajallisuuden ääneen lausumisella on erityistä merkitystä lapsen hyvinvoinnin turvaamisessa.

Mikään maailmassa ei ole tärkeämpää kuin pitää lapsista huolta. SOS-Lapsikylä ry on sitoutunut edistämään YK:n lastensuojelun ohjeita lisätä perhehoidon määrää suhteessa laitoshoidon. Sijaishuollon kasvua on ehkäistävä ja lapsiperheiden hyvinvointi turvattava. Sattuma ja asuinpaikka määrittävät nyt liikaa kodin ulkopuolelle sijoitetun lapsen hoitoa Suomessa. Sijoitusten valvontaa, lapsen kuulemistä, asiakassuunnitelmien laadintaa ja jälkihuollon nuorten asemaa on kehitettävä.

Huomaamme usein merkittävät ja arvokkaat asiat vasta, kun joudumme niistä luopumaan. Parempaa yhteiskuntaa rakennamme, kun kerromme sekä teoillamme osoitamme lasten ja läheisten olevan meille tärkeitä tässä ja nyt.

Kiitos toimintaamme lahjoituksin ja yhteistyöllä tukeneille henkilöille, yrityksille ja viranomaisille. Olette meille tärkeitä ja olette mahdollistaneet lasten hyvää tulevaisuutta.

Rauhallista joulun aikaa ja hyvää vuotta 2010.

Jari Ketola
toiminnanjohtaja, SOS-Lapsikylä ry

Jag kan hjälpa dig i dag – i morgon kan du hjälpa mig

Barnen i SOS-barnbyarna har upplevt förluster under tidig barndom. De som får vård utanför hemmet har därför egna svar på frågan om vad som är till hjälp i en sådan situation: "De uppfostrade mig på ett naturligt sätt. De hade tålmod och gav inte upp. Vi talade öppet om allt och sökte positiva lösningar. Också svåra saker diskuterades och de vuxna visade att de tyckte om mig. Man fick ofta kramar." Citatet är hämtat ur en pojkes berättelse om vad som hjälpte honom att orka och känna förtröstan. Han växte upp i en fosterfamilj. Motsvarande förståelse och respekt förutsätts också i handboken Laatus lapselle, som riktar sig till vuxna som tar hand om barn. Också här poängteras vikten av kvalitet. SOS-Barnbyar rf har varit med om att utveckla god praxis inom europeiskt barnskyddsarbete. Det hjälper oss att nå målet – ett kärleksfullt hem för varje barn.

Särskilt stort intryck på mig gjorde en fostermamma som för första gången skulle träffa sitt fosterbarns mor. Situationen var extra spännande för den biologiska mamman, som kände sig skamsen över att hon inte i egenskap av mor hade kunnat erbjuda sitt barn ett tryggt liv, så rädsla för att mista barnet helt och hållet sysselsatte tankarna. Mötet med fostermamman öppnade ändå en ny möjlighet. Fostermamman sade till henne: "Jag är bara människa. I dag kan jag hjälpa dig, i morgon kan du hjälpa mig." Att mötas med respekt, gå sida vid sida och att med ord ge uttryck för sin

egen begränsning har särskilt stor betydelse när det gäller att trygga barns välfärd.

Inget i hela världen är viktigare än att ta hand om barn. SOS-Barnbyar rf har förbundit sig att arbeta för FN:s anvisningar för barnskydd och öka andelen familjevård i förhållande till anstaltsvård. Tendensen till mera vård utanför hemmet bör motverkas för att i stället trygga barnfamiljernas välfärd. Slumpen och boningsorten avgör nu i alltför stor utsträckning hur barn som placeras utanför hemmet tas om hand i Finland. Övervakning av barnens vård, samtal med barnen, hur klientplaner görs upp och vilken ungdomars ställning är under eftervården är sådant som borde utvecklas.

Vi lägger ofta märke till det viktiga och värdefulla först när vi måste avstå från det. Vi bygger ett bättre samhälle när vi både i ord och handling visar att barnen och alla de som står oss nära är viktiga för oss här och nu.

Tack alla ni, privatpersoner, företag och myndigheter, som har stött vår verksamhet i form av donationer och samarbete. Ni är viktiga för oss och har möjliggjort en god framtid för barnen.

Fridfull juletid och ett gott nytt år 2010!

Jari Ketola
verksamhetsledare, SOS-Barnbyar rf



Kuvat: Tämän lehden koti-aiheiset piirroset ovat lapsikylälasten tekemiä.



Asiaa.....

Lapsen oikeuksia ei voi ottaa
lapsilta pois

Y

K:n lapsen oikeuksien sopimus, joka tänä vuonna täyttää maailmanlaajuisesti 20 vuotta, on ollut Suomessa voimassa vuodesta 1991. Suomen valtio on sitoutunut mm. ottamaan lapsen edun huomioon kaikissa lapsia koskevissa toimituksissaan

sekä turvaamaan lapsille ja heidän perheilleen niiden tarvitseman tuen. Suojelun on oltava erityistä niiden lasten kohdalla, jotka eivät voi asua omien vanhempiensa kanssa. Sitoumukset eivät ole kaikilta osin toteutuneet, koska Suomi on saanut YK:n lapsen oikeuksien komitealta huomautuksia mm. siitä, ettei lapsen edun periaate toteudu riittävästi käytännössä ja etteivät lapset ole yhdenvertaisessa asemassa palveluiden saatavuuden suhteen. Komitea on ollut huolissaan myös sijaishuoltoa tarvitsevien lasten kasvavasta määrästä.

Lapsen mahdollisuutta asua omien vanhempiensa kanssa tuetaan lapsiperheille suunnatuilla peruspalveluilla. 1990-luvun laman aikaan peruspalveluiden rapauttamista perusteltiin rahan puutteella. Rapauttamista jatkettiin myös hyvien taloudellisten vuosien aikana tullessa 2000-luvulle sillä seurauksella, että terveyttä ja kehitystä vaarantavissa kasvuolosuhteissa elävien lasten määrä on koko ajan kasvanut viimeisten 15 vuoden aikana.

Lastensuojelun avohuollon tukea saavien lasten määrä kaksinkertaistui viimeisten kymmenen vuoden aikana ollen viime vuonna yli 67.000 lasta. Enemmän kuin kolmannes näistä lapsista tuli ensimmäistä kertaa lastensuojelun asiakkaiksi viime vuoden aikana. Syntymäkotinsa ulkopuolelle on sijoitettuna yli 16.600 lasta. Heistä lähes 12.000 lasta on otettu huostaan tai sijoitettu kiireellisesti. Huostaan meillä näyttää päätyvän yhä useammin murrosikäinen nuori, kun taas alle kolmivuotiaat sijoitetaan useammin avohuol-

lon tukitoimena. On syytä kysyä, ryhdytäänkö meillä huostaanottoon yhä myöhemmin ja vasta, kun lapsi on murrosiässä.

Suomessa on huomattavia kuntakohtaisia eroja siinä, kuinka iso osa alle 18-vuotiaista kuntalaisista on lastensuojelun asiakkaana, millaisia tukitoimia he saavat osakseen ja kuinka paljon heidän tukemiseensa satsataan rahaa. Esimerkiksi Suomen kuudessa suurimmassa kunnassa lastensuojelun sijaishuollon rahalliset panostukset vaihtelivat 370–930

euron välillä kutakin alle 18-vuotiaista kuntalaista kohti. Erot eivät selity pelkästään kaupunkien erilaisuudella, vaan lasten asioita hoidetaan kovin eri tavoin eri puolilla Suomea.

Jos lapsi tarvitsee sijaishuollon sijoitusta, hänellä on oikeus ensisijaisesti päästä asumaan perheeseen. Jos lapsen arvioidaan tarvitsevan huolenpitoa lastenkodissa, hänellä on siihenkin oikeus. Mutta sijoituksen tulee perustua lapsen yksilöllisen tilanteen arviointiin, ei rahan tai saatavilla olevaan palveluun. Suomessa tilanne on kääntynyt pääläelleen. Määrien perusteella voidaan todeta, että



*Lapsen oikeuksien asiantuntija
Sointu Möller.*

>>>



**Tärkeintä on,
millaista huolenpitoa
ja hoitoa lapsi saa
osakseen. Sen on oltava
jotain erityistä,
sillä siihen Suomi on
Lapsen oikeuksien
sopimuksessa
sitoutunut.**

>>> lapsi sijoitetaan meillä ensisijaisesti laitoshoitoon ja vasta toissijaisesti perhehoitoon. Tässäkin meillä on huomattavia kuntakohtaisia eroja.

Viime kesänä tehdyn selvityksen mukaan perhehoito on Suomessa huonoiten resursoitu sijaishuollon muoto. Sijaisvanhemmilta puuttuu usein työhöngaus- ja täydennyskoulutusmahdollisuus. Sijaisperheissä asuville lapsille on heikosti tarjolla hoito- ja terapiapalveluita, vertaistukea tai tukea koulunkäyntiin. Näillä lapsilla oli myös heikoin mahdollisuus tavata sosiaalityöntekijäänsä.

Lastensuojelun asiakkuus tai edes huostaanotto eivät automaattisesti johda myönteiseen muutokseen lapsen elämässä. Tär-

keintä on, millaista huolenpitoa ja hoitoa lapsi saa osakseen. Sen on oltava jotain erityistä, sillä siihen Suomi on Lapsen oikeuksien sopimuksessa sitoutunut.

Kasvat lastensuojelun asiakasmäärät kertovat siitä, että ne ratkaisut, joita yhteiskunnassamme on tehty viimeisten 15 vuoden aikana, eivät ole lisänneet lasten hyvinvointia. Nykyisen laman aikana, samoin kuin sitä toivottavasti seuraavan paremman taloudellisen ajanjakson aikana, on syytä tehdä jotain totaalisen toisin. ■

*Sointu Möller
lapsen oikeuksien asiantuntija
Pelastakaa Lapset ry*

UUTISIA

alalta ja maailmalta

SOS-lapsikylätyö 60 vuotta – rakastava koti jokaiselle lapselle

Tänä vuonna kansainvälinen SOS-lapsikyläjärjestö, SOS Children's Villages, juhlii 60-vuotista taivaltaan. Vuonna 1949 **Hermann Gmeiner** perusti ensimmäisen SOS-lapsikylän Itävallan Imstiin tarjotakseen toisen maailmansodan seurauksena orvoiksi jääneille ja hylätyille lapsille mahdollisuuden mahdollisimman perheenomai-

seen elämään. Tänäkin päivänä lapsikylätoiminnan ytimenä on tarjota koti ja perhe lapsille, jotka ovat menettäneet vanhempansa, tai joiden kotona elinolot eivät tue lapsen turvallista kasvua.

60 vuoden kuluessa SOS-lapsikylätoiminta on levinnyt 132 maahan ja 2 000 toimipisteeseen ympäri maailman. SOS-lapsikylissä ja -nuorisokodeissa asuu yli 70 000 lasta ja nuorta ja järjestö työllistää 30 000 ihmistä. Lapsikylien yhteydessä toimii sosiaalikeskuksia, kouluja ja terveyskeskuksia, jotka tarjoavat apua lapsikylälasten lisäksi usein myös ympäröivälle yhteisölle. Tulevaisuudessa SOS-lapsikylät pyrkivät edelleen laajentamaan toimintaansa niin, että yhä useammat lapset ja perheet olisivat tuen piirissä, ja että perheiden hajoamista pystyttäisiin ennaltaehkäisemään. ■



Kansainvälinen SOS-lapsikyläjärjestö lukuina:

491	SOS-lapsikylää
396	SOS-nuorisokotia
231	SOS-päiväkotia
185	SOS Hermann Gmeiner -koulu
61	ammattillista oppilaitosta ja kurssikeskusta
575	sosiaalikeskusta (mm. perhetyö)
65	terveyspalveluja tarjoavaa keskusta
9	hätäpuohjelmaa

Teksti: Elina Pitkäranta

Kuva: SOS Children's Villages kuva-arkisto

UUTISIA

alalta ja maailmalta

Bang, Bang!

– riemukkaat SOS-lapsikylän avajaiset Bergenissä

Norjalaisten yhdeksän vuoden hanke saavutti tavoitteensa Bergenin SOS-lapsikylän avajaisissa syyskuussa. Keskeisenä teemana oli kuuluminen maailmanlaajuiseen lapsikyläperheeseen, mitä juhlistettiin hauskoissa ja arvokkaissa juhlissa satapäisen osanottajajoukon kanssa. Suomalaisilla, joita oli paikan päällä Tapiolan ja Kaarinan SOS-lapsikylistä oli kunniavieraan asema niin juhlia ennen kuin juhlapuheissakin.

Bergenin SOS-lapsikylä on ensimmäinen lapsikylä Norjassa ja Suomen lapsikylät ovat olleet sille esimerkkeinä. Kutsun juhlaan olivat saaneet juuri ne aikuiset, lapset ja nuoret, jotka olivat omalla tavallaan hanketta tukenut. Olivathan lapsikyläläiset ottaneet vastaan Norjasta yli kymmenen vierailua suunnitteluvaiheen aikana.

Maailmalle norjalaiset ovat rakentaneet kymmeniä lapsikyliä ja edelleenkin Norja on yksi vahvimpiä kansainvälisen SOS-lapsikylätyön tukijoita ja toteuttajia.



Avajaisjuhlassa nähtiin lasten cowboy-esitys.

Juhliin olivat kutsuttuina myös naapurit ja laajalti kansainvälisiä vieraita. Tapansa mukaan myös kansainvälisen SOS-lapsikyläjärjestön presidentti **Helmut Kutin** oli paikalla.

Juhlat päättyivät Tapiolan SOS-lapsikylässä varttuneen Tiinan haastatteluun. Tiina muisteli lämmöllä kotiaan SOS-lapsikylässä ja osasi mukavalla tavalla tuoda juuri oikeat terveiset juhlien tunnukseen "et trygt hjem" – turvallinen koti. ■

Teksti ja kuvat: Seppo Sauro

Kuntatalo kokosi monisatapäisen yleisön Lapin SOS-lapsikylän 30-vuotisjuhlaan

SOS-lapsikylän hallituksen varapuheenjohtaja **Seppo Kemppinen** muistutti Lapin SOS-lapsikylän 30.8 vietetyn 30-vuotisjuhlan avauspuheessaan järjestön edelleen toimivista perusarvoista: lapsikylävanhempi, sisarukset, koti ja kylä. Tällä reseptillä turvataan nykypäivänäkin huostaan otettujen lasten elämää. SOS-lapsikyläyhdistyksen hallituksen jäsen, Lapin yliopiston lehtori **Ulla-Maija Rantalaiho** kiitti juhlapuheessaan Ylitornion kuntaa ennakkoluulottomuudesta, kun tämä kolmekymmentä vuotta sitten osoitti lapsikylätyöhön sopivan kauniin tontin. Vaajakosken SOS-nuorisokodin nuoret toivat juhlaan hienon yllätystervehdyksensä laulu- ja musiikkiesityksellään. Lapin lapsikylän johtaja **Kai Lomma** iloitsi runsaasta juhlaväestä, erityisesti siitä, että kylän entinen asukaskin oli saapunut juhlaan.

Vain aika jatkaa kulkuaan – Souvarit lumosivat Lapin SOS-lapsikylän 30-vuotisjuhlassa

Suosittu laulu- ja soittoyhtye Souvarit antoi oman, tunnelmallisen panoksensa Lapin SOS-lapsikylän 30-vuotisjuhlaan. Souvareiden ja Lapin lapsikylän henkilöstökuoron avittamina myös monisatapäinen juhlayleisö sai laulaa. Aittoa lämpöä henkivien Souvarien lauluissa leikkivat lumiperhoset ja pohjolan yöt valssin, tangon, jenkan ja humpnan tahtiin.

Souvarit oli houkutellut mukaan juhlaan Lapin lapsikylän henkilökuntaa laulattava musiikinopettaja **Jorma**



YiVoLin voimistelijat esiintyivät juhlassa.

Tuokko. Keikkailutyön ja perhe-elämän yhdistämisestä on jo papoiksikin ehtineillä Souvareilla peräti 40-vuoden kokemus. Yllättäen omat lapset ovat jo ehtineet heitä itseäänkin vanhemmiksi, Souvari-pojat vitsailevat, vaikka tuu-tuu-tupakkirullaa vasta lapsille laulettiin. Keikoilla pojat soittavat tanssimusiikkia yleisölle, jonka ikähaitari on 30–70 vuoden välimaastossa. Vapaa-ajalla ei haitareihin kosketa, vaan vastapainoksi haetaan rauhaa metsästä ja maalta kalastuksen ja metsästyksen parista.

Souvari-pojissa olisi oivaa lapsikyläläisän ainesta. ”Ehkäpä meistä olisi lapsikyläpapoiksi”, he naureskelevat. Show must go on! ■

Teksti: Aija Rikala

Kuva: Arto Vanhainen

KYLILLÄ
KERROTAAN

KYLILLÄ
KERROTAAN

Eläinaiheinen tapahtumapäivä

Eläinaiheista tapahtumapäivää vietettiin Vihannin SOS-lapsikylässä 12.9.2009. Osallistujia oli Ylitornion, Kaarinan ja Vihannin SOS-lapsikylistä. Päivä alkoi tuhdilla aamupalalla, jonka jälkeen lähdimme Oulaisten tallille. Ratsastuksenopettaja **Laura Koivukangas** kertoi meille tallin toiminnasta ja esitteli tallin hevoset: Smirnovin, Mirandan, Lusmun, Ellun, Tompan ja Bambin.

Tallilla aloitimme hevostenhoidon teoriasta ja sitten tytöt pääsivät hoitamaan hevosia käytännössä. Tämän jälkeen



Arja ja Smirnov.



Nelli-koira poseeraa.

oli vuorossa päivän tärkein hetki: ratsastus, joka tapahtui ulkona kentällä. Päivä vierähti nopeasti mukavan harrastuksen parissa ja iltapäivällä siirryimme Ahonperän leirikeskukseen, jonne tulivat vieraiksi Oulaisten Kennelkerhon koirat Nuppu, Salla ja Nelli. Koirien hoidon ohessa saimme tietoa koirien ravinnosta ja liikunnasta. Vieraat kertoivat meille, että koiranpentu tarvitsee paljon huomiota ja aikaa. Peruskoulutettu koira on omistajalleen iloa ja onnellisuutta tuottava ystävä.

Iltaa vietettiin leppoisasti jutellen, pelaten ja saunoen. Rohkeimmat kylpijät uskaltautuivat uimaan, vaikka viereisen lammen vesi oli viileää. Toiminnallisen päivän jälkeen uni maittoi kaikille. ■

Teksti: Terttu Holappa ja Sirpa Lakso, Vihanti
Kuvat: Terttu Holappa

Liikettä ja iloista yritystä Tanhuvaaran urheiluopistolla

Punkaharjun SOS-lapsikylä sai lahjoituksen **Ragnar Ekberg**-säätiöltä yhteisölliseen toimintaan. Syyskuisena lauantaina meillä oli hieno liikuntapäivä Tanhuvaaran urheiluopistolla.

Heti alkuun päästiin odotetuimpaan tapahtumaan: lapset vastaan aikuiset sähkötteluun. Meitä oli niin paljon, että pelejä pelattiin kahdella kentällä. Lapset taisivat ajatella, että aikuiset on helppo voittaa. Mutta niin kävi, että yllättäviä maalintekijöitä löytyi aikuisistakin ja molemmilla kentillä tuli tasapeli.

Meillä oli mukava päivä yhdessä touhuten.

Pelin jälkeen siirryttiin monitoimihalliin, jossa oli mahdollisuus seinäkiipeilyyn ja rullaluisteluun. Sekä aikuisissa että lapsissa oli niitä, jotka kovan kannustuksen saattelemina pääsivät seinällä kattoon asti. Ja aikuisissa oli niitä, jotka kokeilivat rullaluistimia ensimmäistä kertaa.

Ohjelma jatkui vielä kolmessa ryhmässä. Oli norsupalloa, viestikilpailuja ja leikkejä. Siivousleikissä puolet kentällä oli joista oli "aikuisia" ja puolet "lapsia" ja nyt jako ei mennyt



Kiipeilyseinääkin kokeiltiin.

ien mukaan. Lapset sotkivat eli kaatoivat muovitötteröitä ja aikuiset siivosivat eli nostivat niitä. Välillä sen täytyi tahtua yhdellä kädellä ja yhdellä jalalla pomppien. Tämä on mukavaa ja rankkaa, totesi nuorin mukana ollut. Samaa mieltä olivat varmasti toisetkin. Uiminen ja herkullinen ruoka päättivät päivän.

Meillä oli mukava päivä yhdessä touhuten. Tanhuvaaran nuoret ohjaajat olivat taitavia saamaan liikettä ja iloista yritystä meihin kaikkiin. Kososen linja-auto kuljetti meitä taas turvallisesti ja edullisesti reissuumme. Kiitos kaikille päivän onnistumiseen vaikuttaneille. ■

Teksti: Aino Mäkinen, Punkaharju

Kuva: Paavo Pursiainen

KYLILLÄ
KERROTAAN

Poika kaipaili iltapalaa: "Mulla on niin nälkä, että voisin syödä sut!mutta tulisin kylläiseksi jo puolesta", sanoi poika mulle.

Pirkko Punkaharjulta

KYLILLÄ
KERROTAAN

Koulunkäynninohjaus auttaa oppimaan

Koulunkäynti on tärkeä osa lastemme arkea. Punkaharjulla koulunkäynnin tukemiseen on panostettu paljon ja pyrin koko ajan panostamaan lasten ja nuorten tukemiseen enemmän. Useiden lasten kohdalla oppiminen on se kompastuskivi, johon tunnutaan kaatuvan. Kertotaulut tai enkun sanat eivät vain pysy päässä, pilkut unohtuvat ja luksiessa kirjaimet vaihtavat paikkaansa. Koulussa nämä erityisvaikeudet toki huomioidaan, mutta aina opettajan aika ei riitä auttamiseen. Kotona moni muu asia vie aikuisen aikaa, joten meillä onkin sitten apuna Oppi-Sanna.

Kun vaikeudet läksyissä tulevat esille, tehtävänäni on auttaa ja opastaa. Usein oppimisen ongelmat kiukuttavat ja turhauttavat. Siksi oma rauhallinen tila ja yksilöaika ovat tärkeitä. Usein vähän vieraammalle aikuiselle on helpompaa kertoa, mikä on hankalaa eikä sitä kehtaa kiukutellaan ihan samalla tavalla.

**”Tekemässä läksyjä.
Ja jos ei osaa hyvin,
niin siellä neuvotaan.”**

Kysellessäni lapsilta ja nuorilta selitystä siihen, miksi koulunkäynninohjauksessa käydään, ja mitä täällä tehdään, sain vastaukseksi ”Tekemässä läksyjä. Ja jos ei osaa hyvin, niin siellä neuvotaan.” ”Sen takia, että opittaisiin. Jos ei kävisi koulussa, olisi oppimaton.” Niinhän se on, tärkein osa on läksyjen teko. Lisäksi tehdään erilaisia monisteita,

”Joskus tapellaan tietokoneesta, että saako sitä käyttää vai ei.”

pelataan oppimiseen liittyviä pelejä ja... ”Joskus tapellaan tietokoneesta, että saako sitä käyttää vai ei.”

Valtaosa lapsista kokee koulunkäynninohjauksen positiivisena asiana. Kaikkein palkitsevinta työntekijänä on varmasti se, että sairastaessani saan lapsilta sähköpostia, jossa kysellään koska tulen taas töihin! Tylsää on erään nuoren herran mielestä se, ettei saa pelata tietokoneella koko ajan eikä saa kiroilla. Sellaiset ovat säännöt täällä, käyttäytyään kunnolla tai sitten tulee tietokonekieltoa. Muuten saa ohjauksen loppuksi vaikka vähän pelaillakin.

Itse koen tärkeäksi osaksi koulunkäynninohjausta myös yhteiset hetkemme koulutyön ulkopuolella. Viime vuonna kerättiin tarroja, joita sai ohjausajan mentyä mukavasti. Sitten kun tarroja oli tarpeeksi, leivottiin yhdessä ja nautittiin herkkuja. Usein myös huomaan, että nuorillemme rauhalliset juttutuokiot ovat hyvin tärkeitä. Mieltä ilahduttaa kovasti, että 12-vuotias nuorimies kokee tärkeimmäksi ja kivoimmaksi asiaksi ohjauksessa sen, että istutaan rauhassa teekupin ääressä ja jutellaan asioista. On hyvä, että löytyy aikuisia, joilla tähänkin on aikaa. ■

Teksti: Sanna Huoman, Punkaharju

Äitikurssia juhlittiin Tapiolassa



Äitikurssin juhlakalut Mimmu ja Sisko yhdessä Jukka Kotkavuoren ja Jari Ketolan kanssa.

”Uusia lapsikylä-äitejä tulossa,... yhteyttä otti noin sata asiasta kiinnostunutta.” Näin kirjoitti **Hilkka Niemelä** vuonna 1989 ilmestyneessä Kuulumisia-lehdessä. Pariskuntien hyväksyminen vanhemmiksi lapsikyliin oli tuolloin uutta ja hakijoista liki puolet olikin pariskuntia.

Vuoden 1989 äitikurssin 20-vuotispäivää vietettiin aurinkoisena syyspäivänä 11.9. Tapiolan SOS-lapsikylässä. Kurssin käyneistä **Sisko Niemi** sekä **Mimmu** ja **Hannu Jääskeläinen** työskentelevät edelleen Tapiolan lapsikylässä. Toiminnanjohtaja **Jari Ketola** totesi puheessaan, että monet tuon vuoden 1989 linjaukset ovat edelleen voimissaan.

Kutsuvieraat ja kylän väki saivat nauttia juhlapäivänä monista lapsikylään liittyvistä puheista, joissa muisteltiin menneitä ja luotiin katsauksia tuleviin haasteisiin SOS-lapsikylissä. ■

Teksti: Tarja Rehnström, Tapiola

Kuva: Jukka Olli



Haluatko tilata SOS-lapsikylän sähköisen uutiskirjeen

SOS-lapsikylä ryhtyy toimittamaan sähköistä uutiskirjetä kunnille, tukijoilleen ja toiminnasta kiinnostuneille. Uutiskirjetä lähetetään muutaman kerran vuodessa asiantilanteen mukaan.

Kuntien uutiskirjeessä kerromme kunnille SOS-lapsikylän tarjoamista lastensuojelun palveluista, kehityshankkeista, tutkimuksista, lapsille tarjolla olevista paikoista, lapsikylävanhemmuudesta ja muusta ajankohtaisesta.

Yksityisille toimintamme tukijoille ja toiminnasta kiinnostuneille kerromme uutiskirjeessä SOS-lapsikylän toiminnasta Suomessa ja ulkomailla, erilaisista tukemisen muodoista ja lahjoitusmahdollisuuksista, tuen tarpeesta, kampanjoista sekä siitä, mitä kummitoiminnalla ja lahjoituksilla tehdään tai on saatu aikaan.

Mikäli haluat saada uutiskirjeemme, pyydämme Sinua ilmoittamaan sähköpostiosoitteesi osoitteeseen albinkeskus@sos-lapsikyla.fi tai puhelimitse numeroon 09 5404 880. Löydät uutiskirjeen tilauslomakkeen myös verkkosivuiltamme osoitteesta www.sos-lapsikyla.fi.



Huostaanottapäätös koskettaa aina

Huostaanotto sosiaalityöntekijän näkökulmasta

Sosiaalityöntekijän työssä vaativimpia tilanteita on ratkaisun tekeminen lapsen huostaanotosta. Huostaanotto koskettaa syvästi lasta, hänen vanhempiaan, sisarusiaan ja läheisiään sekä myös sosiaalityöntekijää. Ennen huostaanottoa lapsi ja perhe yleensä ovat jo olleet lastensuojelun asiakkaina ja perhettä on tuettu avohuollon tarjoamin keinoin. Näitä keinoja ovat muun muassa perhetyö, johon osallistuvat sekä sosiaalityöntekijä että perhetyöntekijä. Perhetyössä kullekin perheelle asetetaan tavoitteet ja etsitään välineet niiden saavuttamiseksi.

Huostaanottoon päädyttäessä sosiaalityöntekijän tehtävä on perustella perheelle huostaanoton tarpeellisuus. ”Huostaanotto lähtee aina lapsen edusta ja tarpeesta, mutta myös vanhempien tukeminen on tärkeää. Joskus lapsen äiti tai isä saattaa itsekin kokea, etteivät omat voimat riitä lapsen tarpeisiin vastaamiseen. On myös tilanteita, joissa perhe ja sosiaalityöntekijä näkevät huostaanoton tarpeellisuuden eri tavoin. Perheelle vastentahtoisissa huostaanototilanteissa asian ratkaisee hallinto-oikeus”, toteaa Kainuun maakunnan sosiaalityöntekijä **Leena Nissinen** Ristijärveltä.

Tässä juttusarjassa käsitellään huostaanottoa eri osapuolten – vanhempien, lasten, sijaisvanhemman ja sosiaalityöntekijän – näkökulmasta. Tämä on neljäs osa. Juttusarja päättyy tähän.

”Kun huostaanotosta on tehty päätös, tehdään asiaan liittyvät paperityöt ja lähdetään etsimään lapselle sopivaa sijoituspaikkaa. Tähän vaiheeseen on tärkeää paneutua rauhassa, jotta lapselle saadaan mahdollisimman sopiva sijoituspaikka. Kiireellisessä huostaanotossa sitä vastoin on toimittava tilanteen ehdoilla.”

Lainsäädännössä on tarkkaan määritelty, milloin lapsi tulee ottaa huostaan. Huostaanoton taustalla ovat lapsen kasvuoloissa olevat vakavat puutteet, jotka vaarantavat lapsen terveyttä ja kehitystä.

Huostaanottoratkaisu mietityttää joskus öisinkin

Leena Nissinen sanoo huostaanoton vaikuttavan voimakkaasti myös sosiaalityöntekijän tunne-elämään. ”Kun perheen kanssa on tehnyt pitkään työtä ja tuntee hyvin perheen, ratkaisun pohtimisessa vaikuttavat monet osatekijät. Asiat eivät yleensä ole mustavalkoisia. Muistan, että joskus erityisen haastavan huostaanoton yhteydessä, jossa lapsen vanhemmat olivat keskenään eri mieltä huostaanoton tarpeellisuudesta, asian parissa työskentelevät aivoni herättivät usein aamuyöstä pohtimaan asiaa. Vasta kun perheen tilanteeseen oli saatu ratkaisu, uni palasi normaaliksi.”

Kiireelliset huostaanotot ovat yleensä selkeämpiä ja niiden jälkeen lapsi saattaa palata kotiinkin. Mikäli kiireellisen huostaanoton taustalla on nuoren oma käyttäytyminen, joka vakavasti vaarantaa hänen kehitystään, nuori saa tällöin tilaisuuden pysähtyä ja pohtia rauhassa omaa tilannettaan sijoituspaikassa.

”Kun vanhempi näkee itse lapsen tilanteen, ymmärtää huostaanoton merkityksen ja tukee ratkaisua, on sosiaalityössä onnistuttu”,

Huostaanotto lähtee aina lapsen edusta ja tarpeesta.

sanoo Leena Nissinen. ”Vanhemman hyväksyntä on tärkeää lapselle ja tukee sijoituksesta saatavia hyötyjä. Tärkeää on kuitenkin, mikäli se on mahdollista, ennen huostaanottoa selvittää riittävän hyvin vanhempien voimavarat. Tällöin tarvitaan kaikilta perheen elämässä olevilta keskeneräisyyden sietokykyä. Resurssien vähyydestä johtuvan huonon omantunnon vuoksi ei äkillistä ratkaisua pidä tehdä, vaan parasta mahdollista vaihtoehtoa on etsittävä.”

”Yleensä vanhempi rakastaa lastaan, mutta taitoja sen osoittamiseen ei aina välttämättä ole. Pidän hyvänä ajatusta vanhempien koulusta, jota jo esimerkiksi joidenkin neuvoloiden yhteydessä on kokeiltu. Siellä voidaan opetella vanhemmuutta ja välittää tietoa ja kokemusta siitä, miten lasta tuetaan ja miten tälle asetetaan rajoja. Tätä opastusta olisi tarpeen antaa myös isompien lasten vanhemmille”, uskoo Leena Nissinen.

Tukea työhön sosiaalityöntekijä saa työpariltaan, joka tuntee myös perheen tilanteen. ”On hyvä, ettei ole asiassa ammatillisesti yksin. Työnohjauksen rooli on tärkeä, samoin kuin asiantuntijakollegoiden näkemykset.” ■

Teksti: Aija Rikala

Perheyritys Dr. Oetker SOS-lapsikylätyön asialla

Erityisesti pakastepizzoistaan tunnettu saksalaisen perheyhtiön Dr. Oetkerin suomalainen tytäryhtiö aloitti tänä vuonna yhteistyön Suomen SOS-lapsikylän kanssa.

Toimitusjohtaja Pirkka Peltoniemi, miten Dr. Oetker Suomi päätyi antamaan lahjoituksen suomalaiselle lapsikylätyölle?

Dr. Oetker on perheyritys. Sen arvoissa korostetaan perhettä ja sen merkitystä

tärkeänä osana yhteiskuntaa. Konkreettinen apu voi olla tarpeen myös ihan lähellä ja SOS-lapsikylätyö antaa avulle hyvän kanavan. Tavoitteenamme on pitkäaikainen kumppanuus SOS-lapsikylätyön kanssa. Tuki on yhteisesti sovittu kiinteä summa vuosittain, eikä se ole riippuvainen meidän tuotteistamme myynnistä.

Miksi saksalainen emoyhtiönne lähti aikoinaan tukemaan SOS-lapsikylätyötä?

Perheiden tukeminen ja vaikutukset omaan yhteiskuntaan olivat merkittävimmät asiat. Yritys haluaa kantaa yhteiskuntavastuunsa auttamalla vaikeuksissa olevia perheitä. Avustaminen alkoi vuonna 2004 Aasian tsunamikatastrofin yhteydessä. Saksassa Dr. Oetker tukee erityisesti SOS-lapsikylää Harksheidessa, jonne on rakennettu kaksi taloa tällä tuella. Talot valmistuivat vuonna 2008.

Miten SOS-lapsikylän arvot kohtaavat yrityksenne arvot kanssa?

Mielestäni erittäin hyvin. Siksi haluammekin olla tukemassa toimintaa. Lujat perhesiteet ovat tärkein osa yksilön sosiaalista turvaverk-

koa. Ihminenhan näkee itsensä toisista ihmisistä ja siksi on tärkeää, että lähellä on luotettavia ja rakastavia ihmisiä. Tähän pitäisi olla kaikilla mahdollisuus.

Mitä ajattelet lasten asemasta tämän päivän Suomessa?

Suurella osalla asiat ovat aineellisesti hyvin, mutta henkinen yksinäisyys näkyy jo liikaa lehtien palstoilla. Vanhemmilla ei ole riittävästi aikaa lapsilleen, eivätkä runsaat harrastukset tätä tunnettyhjötä pysty täyttämään. Joskus tuntuu, että vanhemmat luopuvat lapsistaan liian aikaisin ja antavat vapauksia ennen kuin nuorten vastuunotto-kyky on kunnolla kehittynyt.

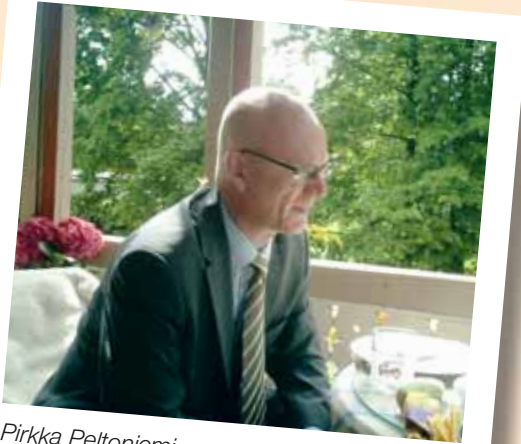
Mitä ajatuksia perhe sinussa herättää?

Perheet ovat yhteiskunnan tukipilari, samoin kuin yrity maailman pienet ja suuret perheyritykset. Se, että perhemuodot muuttuvat, ei tätä tosiasiaa muuta. Ennen saattoi vanhemmilla olla paljon lapsia, nyt yhdellä lapsella voi olla monta vanhempaa tai vain yksi. Myös isovanhempien kasvatuksellinen asema tulisi virallistaa. Siksi yhteiskunnan ja lainlaattijoiden pitäisi miettiä perhekäsitystä paljon laajemmin. Tämä olisi oikeanlaista ohjaavaa toimintaa.

Täytit hiljattain 50 vuotta ja toivoit, että mahdolliset lahjoihin tai kukkiin varatut rahat osoitettaisiin SOS-lapsikylätyölle. Onko merkkipäivälahjoittaminen yleistynyt omassa tuttavapiirissäsi?

Toivoisin niin, että ne joilla on tällainen mahdollisuus, käyttäisivät sitä. Liikesuhteissa tehtävät lahjoitukset on mielestäni oikein ohjata suoraan tällaiseen avustuskohteeseen. Pienistäkin puroista syntyy suuri joki. ■

Haastattelu: Aija Rikala



Pirkka Peltoniemi

Tue SOS-lapsikylätyötä joulukorteilla

Voit tukea SOS-Lapsikylä ry:n toimintaa ja samalla ilahduttaa ystävääsi graafikko **Elise Liikalan** SOS-lapsikylälle maalaamalla joulukorteilla.

Korttien koko on A6 (15 x 10 cm).

1. Kuusta koristamassa

- Yksiosainen joulukortti
- Teksti kortissa:
Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!
God Jul och Gott Nytt År!

Hinta: 1 € (+ toimituskulut)

2. Maailman lapset

- Kaksiosainen joulukortti
- Joulukortti on tekstitön. Sisältää kirjekuoren.

Hinta: 1,50 € (+ toimituskulut)

3. Joulukirkkoon

- Yksiosainen joulukortti
- Teksti kortissa:
Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!
God Jul och Gott Nytt År!

Hinta: 1 € (+ toimituskulut)

SOS-lapsikylän talokortit:

perusmalli tai säästölipas

Kortti mahtuu C5 kirjekuoreen. Koottuna talon korkeus on noin 10 cm.

Hinta: 3 € / kpl

Kortteja voi tilata SOS-Lapsikylä ry:stä joko:

- puhelimitse puh. 09 5404 880
- sähköpostilla albinkekus@sos-lapsikylya.fi
- verkkosivuiltamme www.sos-lapsikylya.fi.
- Lisäksi kortteja on mahdollista ostaa verkkokaupasta osoitteesta www.sos-lapsikylakauppa.fi, jossa kortit voi maksaa verkkopankin kautta. Tällöin toimituskulut on sisällytetty korttien hintaan.

Toimitusaika on noin viikko tilauksesta. Tilauksiin lisätään toimituskulut. Korttitilaukset on tehtävä viimeistään 10.12.2009.



Lahjoita lapselle onnellinen lapsuus

SOS! Lapsuus -kampanjamme tavoitteena on muistuttaa lasten oikeuksista ja kerätä varoja SOS-lapsikylän toimintaan Suomessa.

Kerro Sinäkin lapsuusmuistosi kampanjasivullamme tai tee lahjoitus tekstiviestillä. **Lahjoitusnumero on 16116** ja viestiksi kirjoitetaan **SOS10** tai **SOS5**, jotka vastaavat kymmenen tai viiden euron lahjoituksia. Lahjoitusnumero on auki 20.12. asti. Toivomme monen SOS-lapsikyläystävän ja tukijan tarttuvan kännykkäänsä ja tekevän lahjoituksen.

Kimmoke kampanjaan tuli kansainväliseltä SOS Children's Villages kattojärjestöltämme, joka 60-vuotisjuhlavuotensa kunniaksi halusi haastaa mahdollisimman monet jäsenjärjestöt mukaan. Kampanjalla halutaan muistuttaa lapsen oikeudesta onnelliseen lapseuteen, koska tämä oikeus ei lapsen elämässä aina toteudu. Kampanjan etenemistä voi seurata verkkosivulla osoitteessa www.soschildhood.org.fi.

Lähde Sinäkin mukaan!

Hyvä Kuulumisia-lehden ystävä

Tiukan taloudellisen tilanteen vuoksi SOS-Lapsikylä ry joutuu säästämään myös Kuulumisia-lehden kustannuksissa. Sen vuoksi toimitamme ensi vuonna nykyisen neljän lehden sijasta vain kaksi lehteä, joista toinen ilmestyy keväällä ja toinen joulun alla. Pahoittelemme tätä muutosta.

Aija Rikala

Santander kalustaa uuden SOS-perhekodin

Lokakuun viimeisenä viikonloppuna Santander Consumer Financen henkilökunta kokoontui viettämään mukavaa yhteistä iltaa huonekalujen kokoamisen merkeissä. Kirjahyllyt, nojatuolit, kirjoituspöydät ja muut kalusteet valmistuivat pian avattavaan SOS-perhekotiin vauhdikkaasti Santanderin henkilökunnan käsissä.

Ilta huipentui siihen, että Santander Consumer Finance Oy lahjoitti huonekalut SOS-Lapsikylä ry:lle. Tilat hyväntekeväisyystempaukselle tarjosi Kaapelitehdas ja Suvilahti (Kiinteistö Oy Kaapelitalo).

SOS-Lapsikylä ry:n viestintäpäällikkö **Aija Rikalan** kiitospuhe lahjoituksen yhteydessä oli tunteita herättävä ja toi konkreettisesti esiin avun tarpeellisuuden. Onnistuneen illan päätteeksi jokaiselle oli varmasti herännyt ajatus siitä, että jotain vastaavaa halutaan tehdä myös tulevaisuudessa.

Teksti: Mia Welling, Santander

Kuva: Jani Roivas, Dynasty Helsinki



Tule tukemaan SOS-lapsikylätyötä



Suomessa:

- Suomalaisen SOS-lapsikylän kyläkummi 20 €/kk
- Haluamasi kertalahjoitus (ks. maksutiedot takasivun tilisiirtolomakkeesta)
- Keräys, esim. merkkipäivän kunniaksi

Käytäthän ystävällisesti maksaessasi takasivulta löytyvää henkilökohtaista viitenumeroasi auttaaksesi meitä säästämään pankkien palvelumaksuissa ja helpottaaksesi lahjoituksesi käsittelyä.

Ota yhteyttä:

SOS-lapsikylä, puh. 09-5404 880 tai täytä kummilomake verkkosivuillamme www.sos-lapsikyla.fi.

Voit tukea toimintaamme Sinulle parhaiten sopivalla summalla. Kaikki vanhat tukimuodot ovat edelleen voimassa, ja voit halutessasi jatkaa tukemista kuten ennenkin.

Ulkomailla:

- Kansainvälisen SOS-lapsikylälapsen kummi 25 €/kk
- Haluamasi kertalahjoitus SOS-lapsikyläsäätiölle, Nordea 238618-10066

Tilisiirrot kansainvälisiä kummimaksuja varten postitetaan kummeille kerran vuodessa.

Myös yritykset voivat tukea SOS-lapsikylätyötä

SOS-lapsikyläyhdistys etsii työnsä tukemiseen tahoja, joille pitkäjännitteisyys ja ammattimaisuus ovat tärkeitä arvoja. Yhdistys tarjoaa yrityksille erilaisia tapoja tukea toimintaa:

Yrityskumppanuus: Yhteistyön korkein taso. Yrityskumppanuudessa sitoutuminen on suurinta ja yrityksen saama vastike on laajin. Kumppanuus solmitaan vähintään kolmeksi vuodeksi, ja lahjoitusvarat kohdistetaan yhdessä sovittuun kohteeseen.

Yrityskummius: Yrityskummius on määritelty kolmelle eri tasolle riippuen yrityksen lahjoittamasta summasta. Kummissopimus tehdään vuosittain, mutta myös yrityskummi voi halutessaan sitoutua pitkäaikaisempaan yhteistyöhön.

Kertalahjoitus: Kertalahjoitukset toimintaamme ovat myös tervetulleita. Tällaisen lahjoituksen kimmokkeena voi olla esim. joulutervehdys, merkkipäivämuistaminen tai tuotekampanja.

Ota yhteyttä:

Kei Heikkilä
varainhankintapäällikkö
p. (09) 5404 880
kei.heikkila@sos-lapsikyla.fi

Rahankeräysluvut: OKU 22 A ESLH-2008-10773/Tu-52
ja OKH599A ESLH-2008-09215/Tu-52

Julkaisija

SOS-Lapsikylä ry
Meritullintori 3, 00170 Helsinki
puh. (09) 5404 880
telefax (09) 5404 8811

Toiminnanjohtaja

Jari Ketola
puh. (09) 5404 880

Päätoimittaja

Aija Rikala
puh. (09) 5404 8820

Toimitussihteeri

Elina Pitkäranta
puh. (09) 5404 8818

Ulkoasu

Mainostoimisto Tasku Oy

Yhdistyksen puheenjohtaja

Pauli Leimio

Painopaikka

Forssan Kirjapaino Oy

Toimitusneuvosto 2009

Aija Rikala Hanna Piironen
Elina Pitkäranta

Osoitteenmuutokset

puh. (09) 5404 880
albinkeskus@sos-lapsikyla.fi
www.sos-lapsikyla.fi
www.sos-childrensvillages.org

Kiitämme lämpimästi kaikkia tukijoitamme ja toivotamme hyvää joulua!



SOS-Lapsikylä ry
Meritullintori 3
00170 Helsinki

Rakastava koti jokaiselle lapselle - tule kummiksi!

Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	Nordea 238618-61564 OP-Pankki 578007-2247241 Sampo Pankki 800011-223081	TILISIIRTO GIRERING Vain kotimaan maksuliikenteessä Endast för inrikesbetalningsförmedling Jos sinulla ei ole viitenumeroa, täytä pyydyt tiedot tai näppäile ne päätteellä. Rahankeräyslupa OKU 22 A ESHL-2008-10773/Tu-52	
Saaja Mottagare	SOS-LAPSIKYLÄ ry SOS Albin-keskus, Meritullintori 3, 00170 Helsinki www.sos-lapsikylya.fi	Viesti Meddelande	
Maksaja Betalare		Osoite	
		Postinumero Postitoimipaikka	
		Haluan tukea Suomen SOS-lapsikylätyötä <input type="checkbox"/> SOS-lapsikylän kyläkummi 20 €/kk <input type="checkbox"/> haluamani kertalahjoitus	
Allekirjoitus Underskrift		Viitenro Ref.nr	
Tilityä nro Från konto nr		Eräpäivä Förf.dag	EUR



www.sos-lapsikylya.fi

PANKKI
BANKEN